

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομὸς

Συνδρομὴ ἑτησίαν: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 16, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Ἀποσπασματὶ ἀρροῦνται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἰσότητος ἔτους καὶ εἰς ἑτήσια—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

15 Ἀπριλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ
Πρωτοκλήτου δικαστηρίου τοῦ τμήματος τῆς
κάτω Μεσσηνίας.

[Ἐκ τῆς συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Καὶ ἡ τιμὴ δὲ τῆς ἰδρύσεως τακτικῶν ἐθνικῶν δικαστηρίων, ὧν ἐστερεῖτο ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς αὐτοκρατορίας ἢ πατρὶς, εἰς τὸν Κυβερνήτην ὀφείλεται· διότι ἐπὶ τετρακόσια ἔτη πρὸ αὐτοῦ οἱ δημογέροντες, οἱ πρόκριτοι, οἱ πατριάρχαι, οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ κληρὸς ἐν γένει, ἐξεπλήρουν αὐτεπαγγέλτως ἔργα δικαστῶν εἰς ὧν τὰς ἀποφάσεις ὑπεβάλλοντο ἐκουσίως καὶ ἐπέιθοντο ἀγογγύστως οἱ Ἕλληνες. Ἐθμελιούντο δὲ αἱ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, ἐπὶ τοῦ Ἀρμενοπούλου καὶ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ συμβιβαστικοῦ πνεύματος τῶν διεξαγόντων τὴν δίκην. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους πίστις, ἰσχυροτέρα καὶ γενικωτέρα ἢ σήμερον, καὶ ἡ πρὸς τὰς ἀμοιβαίας ἐλλείψεις συγκατάθεσις συνετέλουν εἰς τὴν πρόληψιν ἢ τὴν διασκέδασις τῶν ἐρίδων. Τὸ δὲ «μισεῖ ὡς φιλήσω καὶ φίλει ὡς μισήσω» τῶν ἀρχαίων, τὸ ἀνεξάλειπτον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντοτε ἀξιάγαστον τοῦτο προσὸν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος, ἐπὶ πολιτικῶν μάλιστα φιλοτιμιῶν, ἐβασίλευεν ἀνεξέλεγκτον κατὰ τὰς δουλικὰς ἡμέρας. Ἡ περὶ τὰς συναλλαγὰς ἰδίως χρηστότης τῶν τότε χρόνων κατασχύνει τὴν μετὰ ταῦτα δυσπιστίαν, ἣν ἀρκεῖ νὰ στιγματίσῃ μόνη ἢ παραβολὴ τῶν πρὶν ὁμολογιῶν πρὸς τὰς καθ' ἡμᾶς συναλλαγματικάς. Τότε μὲν ἐπὶ τῶν ἀνελευθέρων ἡμερῶν, ὁ δανειζόμενος ὠμολόγει ἀφελῶς τὸ χρέος καὶ ἀφελέστερον ὑπισχεῖτο τὴν ἀπότισιν «Θεοῦ δίδόντος,» ἢ «εἰς

πᾶσαν καλὴν ἀναζήτησιν» σήμερον δὲ, ἐπὶ ἐλευθερίας, ὀπόσας προφυλάξεις καὶ ὀποίους περιορισμούς περιέχουσιν αἱ συναλλαγματικάι, αἶτινες, καὶ αἱ μὴ ἐμπορικάι, ψευδῶς ἐπιστέλλονται ἀπ' ἄλλης εἰς ἄλλην πόλιν. Καὶ οὕτω λησμονούμεν, ἡμεῖς οἱ καὶ πρὸς τὴν ἀσθνεστάτην κατὰ τοῦ ἔθνους προσβολὴν ἀναφρίσσοιτες, ὅτι ἰδίαις χερσὶ τραυματίζομεν τὴν ἡμετέραν ἀξίαν, ἀποδεχόμενοι ὄρους ἐμφαίνοντας ἐνδειαν ἀρχῶν ἠθικῆς καὶ φόβον δολιότητος. Διότι καὶ κατὰ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις συμβαίνει ὅ,τι καὶ ἐπὶ τῆς πολιτείας, τῆς σωρευούσης νόμους ἐπὶ νόμων. Καθὼς ἡ πληθὺς τῶν νόμων ὑποτίθησιν ἀχαλίνωτον κλίσιν πρὸς τὸ ἀδίκημα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ οἱ ὑπέμετροι περιορισμοὶ καὶ αἱ προφυλάξεις σημαίνουσι προαίρεσιν ἐπιβρεπῆ πρὸς τὴν ἀθέτησιν τῶν ὑπεσχημένων· μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο πρὸ πάντων ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι. Ὁ μὲν Λυκούργος, δοξάζων ὅτι τὰ συντείνοντα εἰς τῆς πολιτείας τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἀρετὴν πρέπει νὰ ὦσιν ἐγκατεστοιχειωμένα ἐν τοῖς ἤθεσι καὶ ταῖς ἀγωγαῖς τῶν πολιτῶν, οὐ μόνον οὐδέποτε ἔθηκε νόμους γραπτούς, ἀλλὰ καὶ ῥήτραν ἐξέδοτο «μὴ χρῆσθαι νόμοις ἐγγράφοις.» Καὶ ἐνῶ ἄλλοι, προστίθησιν ὁ ἐκ Χαϊρωνείας φιλόσοφος, ἀπέλιπον γράμματα μόνον καὶ λόγους, ὅπως μόνον λόγια καὶ ἐγκυκλίους ἀπολείπουσι καὶ οἱ ἐφ' ἡμῶν ὑπουργοὶ, ἐκεῖνος «ἐργῶ πολιτείαν ἀμίμητον εἰς φῶς προηνέγκατο» τὸ δ' ἔργον τοσοῦτον ἦτο στερέον, ὥστε ἐνόσφ ἡ Λακεδαιμονία, ἐτήρησε τοὺς ἀγράφους νόμους τοῦ Λυκούργου, ἐτήρησε δὲ αὐτοὺς ἔτη πεντακόσια, «ἐπρώτευσε τῆς Ἑλλάδος εὐνομία καὶ δόξη.» Ἐν δὲ ταῖς Ἀθῆναις, ἡ ἀγανάκτησις μεθ' ἧς δολοκλήρος ὁ δῆμος ἐν ἐκκλησίᾳ ἀπέβριψε τὴν περὶ ἐμπρήσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ναυστάθμου πρότασιν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ περ λυσιτελεστάτην τῇ πολιτείᾳ, ἀποδεικνύει ὅτι καὶ εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ ἦθη ἦν ἐγκατεστοιχειωμένη ἢ δικαιοσύνη, «ἐν ἧ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετῇ ἐστι.»

Μὴ ἄρα τὴν τοσαύτην διαφορὰν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν καρπὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ; μὴ μετὰ τῆς δουλείας «τέθνηκεν ἡ πίστις, ἐβλάστησε δὲ ἀπιστία;» Ἄπαγε! Καὶ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν τὸ παράδειγμα ἀποκρούει τὴν παράτολμον ταύτην ὑπόνοιαν. Μὴ διστάσωμεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἐλευθε-

ρωθέντες δὲν ἐκαλλιεργήσαμεν ἐξ Ἰσου καὶ τὰ τρία στοιχεῖα ἐξ ὧν συναπαρτίζεται ὁ πολιτισμός, δὲν ἐφροντίσαμεν νὰ ριζωθῶσιν ἐν ἡμῖν τὰ συντείνοντα εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πολιτείας· ἡ ψυχὴ ἡμῶν διατελεῖ οὕσα ἀδιάπλαστος.

Ἄλλα καὶ τοῦ Εὐαγγελίου τὰ ῥητὰ καὶ τῶν προγόνων αἱ γνῶμαι, συνεχῶς ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἄλλων πεπαιδευμένων ἐπαναλαμβάνονται, ἐχρησίμευον ἀντὶ κώδικος νόμων. Ὡς θεῖα ῥήματα ἀνευκλοῦντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα αἱ ἐντολαὶ τοῦ Χριστοῦ, τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἐπτὰ σοφῶν, τὰ χρυσᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ὡς κανόνες διαγωγῆς, ὡς κεφάλαια νόμου, ὡς πλάκες Μωϋσεῶς μετεδίδοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Τίς δὲ πατὴρ λόγιος ἢ τίς διδάσκαλος ἡμέλησέ ποτε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὰς καρδίας τὸ «ὄ σὺ μισεῖς ἐτέρω μὴ ποιεῖς» καὶ τὸ «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν» καὶ τὸ «κτῆσον ὄνομα καλὸν ὑπὲρ πλοῦτον πολύν» καὶ τὸ «μάχου ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος»;

Καὶ εἰς τούτων τῶν ἠθοποιῶν παραγγελεμάτων τὴν δραστηκὴν ἐνέργειαν πεποιθότες οἱ ἐν Καττεζαῖς, ἀνέθεντο τῇ Γερουσίᾳ νὰ κυβερνήσῃ «καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἢ θεῖα πρόνοια τὴν φωτίση,» καὶ εἰς ταῦτα ἐπίσης πιστεύοντες καὶ οἱ μετὰ δύο μῆνας συνελθόντες ἐν Βερβαίνοις ἠξίωσαν «νὰ κρίνωσιν οἱ κριταὶ περὶ τῶν ἁμαρτημάτων, κατὰ τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ νὰ ὑπόκεινται ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ Γερουσία εἰς τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰ τοπικὰ ἔθιμα ὅσα συμφωνοῦν μὲ τὸ καθῆκον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ μὲ τοὺς νόμους.» Δὲν ἔδωκαν ὑποθήκας καὶ ἐρμηνείας, δὲν συνεπίλησαν κεφάλαια καὶ ἐδάφια καὶ ἄρθρα ἀκροτελευτία δι' ἕλλειψιν μόνον γνώσεων καὶ χρόνου, ἀλλὰ καὶ διότι ἐγίνωσκον ὅτι ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος τῆς ἀνθρωπότητος, ἤγουν ἡ ἀγάπη, ἡ δικαιοσύνη, ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ ἐκόσμου τὰς ψυχὰς ἐκείνων εἰς οὓς παρέδιδον ὀλοκλήρου ἔθνος κυβερνήσιν. Ὅτε δὲ, μετὰ τινος χρόνου συνηθροίσθησαν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἵνα διατάξωσι συστηματικώτερον τὰ τῆς ἐξουσίας, ἐθέσπισαν ἐν τοῖς πρώτοις τὴν σύνταξιν νόμων, ἀπαιτήσαντες ν' ἀνατεθῇ εἰς «τὰ ἐλεγκτότερα καὶ σωφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ ᾖ ἐγνωσμένη.»

Ὁ Κυβερνήτης ἐπόμενος εἰς τὰ παραδείγματα τῶν προκατόχων κυβερνήσεων, διώριζε καὶ αὐτὸς εἰδικὰς ἐπιτροπὰς, ἅμα δὲ καὶ προέτρεπε τοὺς διαφερομένους νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν κρίσιν διαιτητῶν. «Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ νὰ φέρωμεν δι' αἰρετοκρασίας τοὺς πολίτας εἰς ὁμόνοιαν, ἔγραψεν, ἐπειδὴ εἶναι παρὰ πάντα ἄλλον

προτιμητέος, δὲν πρέπει νὰ παραμελῆται καὶ μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δικαστηρίων.» Ἐφοβεῖτο δὲ, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὸ Πανελλήνιον διαγγελεμάτων τῆς 24 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1828, νὰ προβῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς ἐφαρμογὴν συστημάτων, κατὰ θεωρίαν μὲν ὀρθῶν, ἀπροσφυῶν ὅμως εἰς λαὸν συνευθετισμένον ἐν διαστημάτι τετρακοσίων ἐτῶν εἰς τὴν συνοπτικὴν δικαιοσύνην τῆς δημοῦσεως, τοῦ σκόλοπος, τῆς σπάθης καὶ τῆς ἀγχόνης. Ὅθεν τὰς διατυπώσεις, τὰς ἐνστάσεις, τὰ προδικαστικά καὶ τὰ παρεμπύπτοντα ζητήματα, εὐκόλως δίδοντα ἀφορμὴν εἰς τὸν δόλον, ἐνόμιζεν ἐπιβλαβῆ εἰς τε τὰ συμφέροντα καὶ τὰ ἤθη τῶν πολιτῶν Ἐπεθύμει δὲ νὰ σπουδάσῃ προηγουμένως τὸν τόπον, νὰ φωτισθῇ ὑπὸ τῆς πείρας καὶ τότε μόνον νὰ ἐκλέξῃ ὀριστικώτερον τὴν ἑδὸν τὴν ἥττον ὀλισθηράν, τὴν μᾶλλον προσιτὴν εἰς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ νηπιάζοντος ἔθνους· ἤθελεν ὅ,τι καὶ ὁ Σόλων, ὅ,τι καὶ πάντες οἱ σώφρονες καὶ εὐσυνείδητοι νομοθέται, νὰ προσαρμόσῃ δηλαδὴ τοῖς πράγμασι τοὺς νόμους ἢ τοῖς νόμοις τὰ πράγματα. Καὶ ἐντεῦθεν οἱ κατὰ πᾶσαν τὴν λοιπὴν διοίκησιν ἐνδοκασμοὶ, ἐντεῦθεν οἱ διορισμοὶ ἐκτάκτων ἐπιτρόπων καὶ προσωρινῶν διοικητῶν καὶ αἱ ἀένοιοι αὐτοῦ περιοδεύσεις. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχεν ὑποσχεθῆ διοίκησιν θεμελιουμένην ἐπὶ τῶν ἀρχῶν ἃς ἔθεντο αἱ ἔθνικαὶ συνελεύσεις, υἱοθέτησε καὶ αὐτὸς τὸν Ὅργανικὸν νόμον τῆς Κορίνθου καὶ ἐξέδοτο συμφῶνως τῷ Πανελληνίῳ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1828 ἔτους, «Διοργανισμὸν» ἐξ ἄρθρων τριάκοντα ἐννέα, καθ' ὃν ἡ διαχειρίσις «τῆς πολιτικῆς, ἐμπορικῆς, διορθωτικῆς καὶ ἐγκληματικῆς δικαιοσύνης» ἀνετίθετο εἰς προσωρινὰ μὲν ἀλλὰ τακτικώτερα δικαστήρια, καὶ ταῦτα κατὰ τινος μόνον ἐπαρχίας διὰ τὸν ἀκμάζοντα πόλεμον. Ἀνεπληρώθησαν δὲ μετὰ ἐν ἔτος ὑπὸ διαρκῶν καὶ συνετάχθησαν τελειότεροι κανονισμοὶ καὶ δικονομίαι, πολιτικῆ τε καὶ ἐγκληματικῆ, καὶ νόμος περὶ μνημόνων ἢ συμβολαιογράφων καὶ ἄλλαι διατάξεις, ὧν ἀξίαν ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς νομίζω, διὰ τὸ φιλόανθρωπον αὐτῆς, τὴν περὶ ἀποφυλακίσεως τῶν ὑποδίκων, πλὴν τινῶν ἐπὶ δεινοῖς κακουργήμασι κατηγορουμένων· διότι, λέγει τὸ διάταγμα, «ἐὰν ἔμενον οἱ ἐγκαλούμενοι εἰς τὴν φυλακὴν διαρκούσης τῆς δίκης, οὐ μόνον ἤθελεν εἶσθαι μεγίστη ἀδικία, καθ' ὃ ἐπιβαλλομένης τῆς ποινῆς πρὸ τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐγκλήματος, ἀλλ' ἤθελε συμβαίνει ἐνταῦτ' αὐτῶν καὶ τὸ ἀτοπον νὰ καταναλίσκωσιν ἐντὸς τῆς φυλακῆς πλείονα χρόνον ἢ ὅσον ἡ ἀπόφασις ἤθελεν ὀρίσει.»

Εἶδη δὲ δικαστηρίων ἐψηφίσθησαν ἐξ Ἐιρηνοδικεῖα, Πρωτόκλητα, Ἐκκλητὰ, Ἀνώτατον, Ἐμποροδικεῖα καὶ Ἐξαιρετικά. Διὰ δὲ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν νέων νόμων, τὰ δικαστήρια παρεγγέλωσαν νὰ προστρέχωσιν εἰς τοὺς τῶν αὐ-

τοκρατόρων, τὸν Ἀρμενόπουλον, τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν ἐπιεικίαν.

Ἄλλ' ἢ εἰς τοὺς νόμους προσθήκη τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἐπιεικείας, ἐγένετο ἀφορμὴ ἐπεισοδίου κωμικοῦ, ὃ περ, ὡς ἰδιαζόντως ἀστεῖον, κνίζομαι νὰ διηγηθῶ ἐν παρεκβάσει.

Πρόεδρος τις Πρωτοκλήτου Ι. Κ. ὀνομαζόμενος, ἐντιμος μὲν τοῦ Αἰγαίου πολίτης ἐκ τῶν Δυτικῶν, ἀμαθὴς δὲ καὶ τὸ χεῖρον γυμνὸς κρίσεως, ἐπέστειλεν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματεῖαν ἀναφορὰν ἐν ἣ ἔλεγεν ὅτι ἐκ τῶν βιβλίων ὅσα παρηγγέλθη νὰ συμβουλευεταί, Ἀρμενόπουλον μὲν καὶ Ἀπάνθισμα τῶν ἐγκληματικῶν νόμων εὐρὼν ἠγόρασεν, ἐπιεικίαν ὁμως καὶ ὀρθὸν λόγον, εἰ καὶ ἠρξύνθησεν ἐπιμελῶς καὶ οὐδὲ χρημάτων ἐφείσθη, οὐδαμῶς ἀνεκάλυψεν ὅθεν παρεκάλει νὰ σταλῆ αὐτῷ ἐν ἀντίτυπον ἐπιεικείας καὶ ἐν ὀρθοῦ λόγου, ὧν τὴν τιμὴν ἦτο πρόθυμος ν' ἀποτίσῃ.¹

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετὰφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδί σελ. 209.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἐρ ᾧ ὁ Φιλίας Φόγ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του εἰσχωροῦσιν εἰς τὰ δάση τῆς Ἰνδικῆς, καὶ τοῦ τολμήματος τούτου αἰ συνέπειαι.

Ὁ ὀδηγός, πρὸς συντομὴν τῆς ὁδοῦ, ἀφῆκε δεξιᾷ τὴν τροχίαν τοῦ κατασκευαζομένου σιδηροδρόμου, ἥτις, ἐπηρεαζομένη ὑπὸ τῶν ἰδιοτρόπων διακλαδώσεων τῶν Βινδίων ὄρεων, δὲν ἠκολούθει τὴν βραχυτέραν ὁδόν, τὴν μόνην συμφέρουσαν εἰς τὸν κ. Φόγ. Γνωρίζων δὲ πᾶσαν τῆς χώρας ὁδὸν καὶ ἀτοκπὸν, προέτεινε νὰ βραχύνῃ τὸν δρόμον κατὰ ἑικοσι περίπου μίλια, διατέμνων τὸ δάσος, καὶ ἡ πρότασίς του ἐγένετο δεκτὴ.

Ὁ Φιλίας Φόγ καὶ ὁ κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτ, βεθυθισμένοι μέχρις αὐχένος ἐντὸς τῶν καλῶν των, διεσείοντο ὑπὸ τοῦ ταχέως τριποδισμοῦ τοῦ ἐλέφαντος, ὃν ἐκέντριζεν εἰς δρόμον ὃ ὀδηγός του, ὑπέφερον ὁμως τὸ πρᾶγμα ἐν πάσῃ τῇ βρετανικῇ ἀταραξίᾳ, ὀλίγον ἄλλως διαλεγόμενοι καὶ μάλιστα προσβλέποντες ἀλλήλους.

Ὁ δὲ Πονηρίδης, καθήμενος ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ζώου, καὶ ὑφιστάμενος ἀμέσως πᾶσαν τὴν ἀντικοπὴν τῶν κινήσεών του, προσεῖχε, κατὰ παραγγελίαν ῥητῆν τοῦ κυρίου του, μὴ θέσῃ τὴν γλῶσσάν του μεταξὺ τῶν ὀδόντων, καθότι θὰ ἐκόπτετο ἀναποδράσως εἰς δύο. Καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ ἐλέφαντος φερόμενος, ὅτε δὲ πάλιν πρὸς τὰ ὀπίσθιά του ἐξωθούμενος, ἐξετέλει ἄκων κινήσεις ἀκροβατικάς, ὡς οἱ τῶν ἵπποδρόμων κυβιστῆρες. Εἰγέλα ὁμως καὶ ἀσειεύετο ἐν μέσφ τῶν ἀλμάτων του, πού δὲ καὶ πού ἐ-

¹ Ἐπαυρολογηθὴ ἐκ τῆς β' ἐκδόσεως τῶν Ἀναμνησέων τοῦ ἠεροῦστου Ν. Δραγουῆ.

ξῆγε τοῦ σάκκου του τεμάχιον σακχάρως, ὅπερ ὁ νοήμων Κιούνης ἔδραττε διὰ τῆς προβοσκίδος του, χωρὶς ἐπὶ στιγμὴν νὰ διακόψῃ τὸν τακτικὸν αὐτοῦ τριποδισμὸν.

Μετὰ δύο ὥρων πορείαν, ὃ ὀδηγὸς ἀνέστειλε τὸν δρόμον τοῦ ἐλέφαντος καὶ παρέσχεν αὐτῷ μιᾶς ὥρας ἀνάπαυσιν· ὃ δὲ ἐλέφας, πῶν ἀπὸ τινος πλησίον ἔλους, κατεβρόχθισε θάμνους τινὰς καὶ δενδρύλλια. Καὶ ὃ μὲν κύριος Φραγκίσκος Κρόμαρτ, κατὰκοπος ὢν, οὐδόλως δυσηρεστήθη διὰ τὴν διακοπὴν· ὃ δὲ Φόγ ἦτον ἐντελῶς εὐδιάθετος, ὡς εἰ ἐξήρχετο τῆς κλίνης του.

— Εἶνε ἀπὸ σίδηρον λοιπόν, εἶπεν ὁ ὑποστράτηγος, βλέπων αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ.

— Ἀπὸ σίδηρον κτυπητόν! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις ἠσχολήθη εἰς παρασκευὴν λιτοῦ προγεύματος.

Τὴν μεσημβρίαν ὃ ὀδηγὸς ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως· ἡ δὲ χώρα ἔλαβεν ἀγριωτέραν μετ' ὀλίγον ὄψιν. Τὰ μεγάλα δάση διεδέχθησαν λόχμοι ὄξυφοινίκων καὶ ναννοφοινίκων, εἶτα δ' εὐρεῖται κατὰξηροὶ πεδιάδες, διακοπτόμεναι μόνον ὑπὸ μικρῶν τινων θάμνων καὶ ὄγκων μεγάλων συνήτου λίθου. Πᾶσα ἡ χώρα αὕτη τοῦ ἄνω Βουνδελοῦνδ, εἰς ἣν σπανίως φοιτῶσι περιηγηταί, κατοικεῖται ὑπὸ φανατικοῦ πληθυσμοῦ, ἀμετατρέπτως ἀσκούντος τὰ φοβερώτατα παραγγέλματα τῆς Ἰνδικῆς θρησκείας. Ἡ ἀγλικὴ δεσποτεία δὲν κατώρθωσε νὰ ἐκταθῇ εἰς χώραν ὑποκειμένην ἐτι εἰς τὸ κράτος τῶν Ἰνδῶν ἡγεμόνων, ἀπροσίτων ἐντὸς τῶν ἀθάτων φαράγγων τῶν Βινδίων.

Πολλάκις ἐφάνησαν ὁμάδες ἀγρίων Ἰνδῶν ἐργίλους χειρονομούντων πρὸς τὴν διάβασιν τοῦ ταχύποδος ζώου· ὃ δὲ Παρσίδης τοὺς ἀπέφευγε κατὰ τὸ δυνατόν, θεωρῶν αὐτοὺς ὡς κακοποιούς ἀνθρώπους. Ζῶα δὲ ὀλίγα ἐφάνησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· πίθηκοι μόνον ὀλίγοι, τρεπόμενοι ἀμέσως εἰς φυγὴν ἐν χειρονομίαις καὶ μορφασμοῖς, οἵτινες διεσκέδαζον τὰ μέγιστα τὸν Πονηρίδην.

Μεταξὺ ἄλλων ἐτάρασσε τὸν χρηστὸν νέον καὶ ἡ σκέψις, τί θὰ ἔκαμνε τὸν ἐλέφαντα ὃ κ. Φόγ, φθάνων εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀλλαγαβάδ. Νὰ τὸν λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ; Ἀδύνατον· διότι ὁ ναῦλός του, προστιθέμενος εἰς τὴν τίμημα τῆς ἀγορᾶς, θὰ καθίστα αὐτὸν ζῶον λίαν δαπανηρόν. Θὰ τὸν ἐπώλει ἄρα γε, ἢ θὰ τὸν ἀπέλυε; Τὸ ἀξιόλογον ζῶον ἦτο ἄξιον, κατὰ τὸν Πονηρίδην, πάσης περιποιήσεως. Ἄν δὲ τυχὸν ὃ κ. Φόγ τὸν ἐχάριζεν εἰς αὐτόν, ὃ Πονηρίδης ἤθελεν εὐρεθῆ εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν. Πάντα ταῦτα μεγάλως τὸν ἀνησυχούν.

Τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἐσπέρας εἶχον οἱ ὀδοιπόροι διαβῆ τὸν κύριον ζυγὸν τῶν Βινδίων, καὶ ἐστάθμευσαν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς βορείας αὐτοῦ κλιτύος, ἐν μέσφ κατηρητιωμένου τεμένους. Εἶχον ἤδη διατρέξει τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰκοσι-